

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” – Свищов
Факултет „Стопанска отчетност”
Катедра „Контрол и анализ на стопанската дейност”

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА НАУЧНОТО ЖУРИ

определено със Заповед № 325/13.04.2018 г.
на Ректора на СА „Д. А. Ценов” – Свищов

Р Е Ц Е Н З И Я

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност (контрол)”

Рецензент: проф. д-р Георги Стефанов Иванов, СА „Д. А. Ценов” – Свищов,
катедра „Контрол и анализ на стопанската дейност”, научна специалност
„Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (контрол)”

Автор на дисертационния труд: Любомир Росенов Терзиев – редовен
докторант към катедра „Контрол и анализ на стопанската дейност” при СА
„Д. А. Ценов” – Свищов

Тема на дисертационния труд: „Методически проблеми на одита от
Сметната палата върху обществените поръчки ”

Научен ръководител: доц. д-р Силвия Костова

Основания за разработване на рецензията е Заповед № 325/13.04.2018 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов” – Свищов. Тя е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането му в СА „Д. А. Ценов” – Свищов и приетата структура на рецензиите за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в СА „Д. А. Ценов” – Свищов.

I. Обща оценка на представените по конкурса материали

1. **Дисертационният труд** на тема „Методически проблеми на одита от Сметната палата върху обществените поръчки“ е в *достатъчен обем* за научно изследване. Общият обем е 224 стандартни страници, от които: 2 стр. съдържание, 7 стр. въведение, 182 стр. изложение, 4 стр. заключение, 15 стр. използвана литература, и 21 стр. приложения. В структурно отношение, разработката е конструирана в три глави, въведение и заключение. Приложеният списък с литература включва 140 заглавия на книги, статии.

Дисертационният труд е *структуриран в съответствие с изискванията*, като е балансиран в структурно отношение. Докторантът използва методически инструментариум за анализ и оценка, който му позволява да обоснове взаимовръзките и зависимостите между отделните негови компоненти, а от там и да изследва проблемите при методиката, използвана от Сметната палата при одитите, които имат за обект обществени поръчки. Приложеният от него инструментариум му дава възможност за последващо апробиране на резултатите от изследването, с което да се въздейства върху редуциране на ограниченията в методическите проблеми на одита от Сметната палата върху обществените поръчки.

2. **Авторефератът** на същата тема, в обем на 38 страници, компютърно набран текст. Той възпроизвежда структурата, съдържанието и изследователските резултати на дисертационния труд. В него е приложена *справка за основните приноси*, съдържащи се в дисертационния труд и *справка за публикации* на докторанта.
3. Публикации, свързани с дисертационния труд, които са 1 студия, 5 научни статии и 3 научни доклада от международни конференции в България и чужбина. Представените публикации приемам, че са *лично дело на докторанта*.

Считам, че представените материали *удовлетворяват целите на оценяването на кандидата и изискванията за формирането на заключително становище, относно присъждането на образователната и научна степен „доктор“*.

II. Качествена оценка на дисертационен труд

Обемът и структурата на представения дисертационен труд осигуряват авторът изчерпателно и с висока степен на завършеност да дискутира въпросите, обособени от темата. В изложението авторът е разгледал основните проблеми, свързани с методологията на одита от Сметната палата върху обществените поръчки, в публичния сектор на Р България.

Обоснована е и актуалността на темата, като е отчетено, че ефективна и адекватна методика по осъществяване на одитите на обществените поръчки е важен аспект за постигане на целите на организациите от публичния сектор, за да се гарантира обществения интерес при управлението на публичните финанси и постигане по-високо качество на живот.

Защитаваната теза и поставените задачи са в съответствие със заглавието и са коректно формулирани, което дава възможност за постигане на изследователската цел. В дисертационния труд последователно са идентифицирани и изследвани от автора методическите проблеми на одита, осъществяван от Сметната палата върху обществените поръчки, като същевременно са обосновани и аргументирани възможностите за тяхното редуциране, чрез разширяване на обхвата на прилаганите одиторски процедури за оценка на законосъобразността и целесъобразността на действията на възложителите.

Съществува **логическа обоснованост на основните заключения** със съдържанието по отделните части на дисертационния труд, както и обвързване на съдържанието на фигурите, таблиците и схемите с изложението. Това е дало възможност на докторанта да постигне коректна обосновка на изведените от него изводи и заключения, както и да предложи конкретни решения за подобряване.

III. Оценка на получените научни резултати

Становището ми е, че формулираната от докторанта тема, свързана с методическите проблеми при одита от Сметната палата върху обществените поръчки е **дисертабилна** и **защитима**. Още повече това е проблем, който е **актуален** и от който в зависи степента на общественото доверие в резултатите от работата на тази институция.

Тезата на дисертационния труд, че одитът върху обществените поръчки е съпътстван от методически проблеми, които могат да бъдат редуцирани чрез разширяване обхвата на прилаганите одиторски процедури за оценка на

законосъобразността и целесъобразността на действията на възложителите *е доказана* чрез направените научни изследвания и формираните на тази основа изводи и предложения на докторанта. Това ми дава основание да квалифицирам постигнатите резултати, като резултати с *научен и научно-приложен характер*.

IV. Научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд

Приемам, посочените в справката към автореферата, приноси с *научно-приложен характер*, които са следните:

1. Въз основа на *теоретичен анализ, проучване в научната литература и действащото законодателство* е изведена дефиниция за понятието „обществена поръчка“, която обхваща специфичните му особености. Посочените характеристики са взети под внимание за обосновка на критерии за класифициране на видовете обществени поръчки, които допълват способите за възлагането им.

2. Извършен е *сравнителен анализ* между процедурите на органите, осъществяващи контрол върху обществените поръчки. На тази основа са обосновани организационните специфики на одита с обхват обществени поръчки. Аргументирано е приоритетното значение на одита на изпълнението поради взаимовръзката му с принципите на обществените поръчки. Изведено е ключовото значение на оценката за целесъобразност на действията на възложителите в контекста на Стратегията за развитие на Сметната палата.

Приемам също така и *практико-приложните приноси* в дисертационния труд:

1. Въз основа на практическо проучване са *изведени методическите особености на одита върху обществените поръчки*. При анализа на резултатите е приложен процесният подход, съобразно логиката в досието на възложителите и са разработени методически насоки за одит на възлагането и изпълнението на обществени поръчки. Обосновани са съществуващи пропуски, и недостатъци в контролните процедури с обхват обществените поръчки при всеки етап от одита.

2. Извършен е статистически анализ на резултатите от проведено анкетно проучване, като са *изведени фактори, които оказват съществено влияние върху приложението на методиката за одит върху обществените поръчки*. На тази основа са установени силата и посоката на корелационната зависимост между методическите подходи, регламентирани в Наръчника за одит за съответствието, и практическото им приложение в одитната дейност.

3. В резултат на изведените и анализирани проблеми са **формулирани предложения** за усъвършенстване на методиката за одит върху обществените поръчки. Обосновава се разширяването на обхвата на одиторските процедури относно оценката на законосъобразността и целесъобразността на действията на възложителите. Вземането под внимание на дадените предложения би довело до подобряване на обмена на информация, обособяване на функционалната независимост на контролните институции, синхронизиране на контролните практики и усъвършенстване на методическите подходи при одита върху обществените поръчки.

Това дава основание дисертационни труд да **бъде оценен като завършено изследване, с качества на научна разработка по посочената тематика и готовност за защита пред научно жури**. Считам, също така, че представените приноси са пряк резултат от доказването на авторската теза и направените изследвания в резултат на поставените цел и задачи в разработката.

V. Критични бележки, въпроси и препоръки

Като ръководител на катедрата, в която докторантът се обучава, съм участвал във всички обсъждания както на обособени части, така и на дисертационния труд като цяло. Всички мои критични бележки, слабости и препоръки докторантът е отразил в дисертационния труд. По тази причина в рецензията не коментирам такива.

VI. Заключение

Направената количествена и качествена оценка на дисертационния труд на тема „Методически проблеми на одита от Сметната палата върху обществените поръчки“ ми дава основание да изразя **положително становище и да предложи на членовете на научното жури да подкрепят решение за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на Любомир Терзиев, в професионално направление 3.8 „Икономика“, по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (контрол)“**.

гр. Свищов,
28.05.2018 г.

Рецензент:.....
(проф. д-р Георги Иванов)